

STATSMINISTERENS TALE VED REGJERINGENS MIDDAG FOR PORTUGALS
PRESIDENT PÅ AKERSHUS SLOTT ONSDAG 4. JUNI 1980 KL. 2000

Deres Majestet, herr President og fru Eanes,
Deres kongelige høyheter, Portugisiske venner,
mine damer og herrer.

På vegne av Den norske regjering er det en stor ære
og glede for meg å ønske Dem herr president, fru Eanes og
den portugisiske delegasjonen velkommen til Norge og hit
til Akershus Slott.

Kontaktene og forbindelsene mellom våre to land
har en lang historie. Grunlaget for dette er å finne
i vår felles tradisjon som sjøfartsnasjoner. Handels-
forbindelsene ble utviklet på denne måten. Varebyttet

- 2 -

var gjennom århundreder kanskje noe snevert - tørrfisk og
vin - men likevel til stor nytte, og jeg kan vel si
glede for begge folk.

Etter den annen verdenskrig er kontaktene blitt
stadig mer utvidet.

På det økonomiske plan har vi samarbeidet innen EFTA.
På det sikkerhetspolitiske plan gjennom NATO.

I Europarådet har vi møtt hverandre i et samarbeid
bl.a. for å utjevne forskjellen i levekårene mellom folk
i det nordlige og sørlige Europa.

Men det var fra 1974 vi utviklet et særlig nært
og omfattende tosidig samarbeid. Portugals vei bort fra
diktaturet og over til demokratiet ble fulgt med spenning
i Norge. Denne spenningen ble avløst av beundring for den

måten det portugisiske folk klarte denne oppgaven uten brutalitet og blodsutgydelse.

Spørsmålet om demokratiets forutsetninger og muligheter er et felles anliggende. Det var derfor naturlig for Norge å knytte nære og ofte rent personlige kontakter med de mange som kjempet demokratiets sak i Portugal.

Demokratiet, og kanskje særlig et ungt demokrati, kan bli truet fra mange hold.

Dyptgripende sosiale problem, arbeidsløshet og manglende økonomisk stabilitet kan være av de tyngste bærer å bære for et folk som sikter mot et reelt folkestyre bygd på enkeltindividets frihet og rett.

I den grad et stadig mer utviklet samarbeid mellom Portugal og Norge på det økonomiske, industrielle og kulturelle plan har gitt et bidrag til beste for det

portugisiske folks kamp for demokrati og selvstendighet er vi på vår side glade og stolte over dette.

Men som en klok afrikaner en gang har sagt det: Du kan hjelpe et menneske med å bygge hans hus, men integritet og selvrespekt må han selv bygge opp.

Herr president. Denne styrken har vist seg å være til stede i det portugisiske folk.

Men de mange direkte kontakter som over de siste årene er knyttet mellom det portugisiske og norske folk, mellom politikere og næringsdrivende, er og vil være av stor betydning og nytte for begge land.

For å sikre og bygge ut demokratiet kreves en aktiv og kontinuerlig innsats fra alle parter i den demokratiske prosess. Vi har her i Norge med stor respekt og beundring

fulgt Deres anstrengelser, herr president, for å fremme samarbeid og gjensidig forståelse i det portugisiske samfunn. Det er vårt klare inntrykk at De gjennom Deres arbeid har ytet det portugisiske demokrati store tjenester.

Herr president. Den internasjonale situasjonen er alvorlig. Øst/vest-forholdet gir grunn til uro og bekymring. Veien frem mot avspenning, rustningskontroll og nedrustning synes usikker og komplisert.

Men vi kan ikke resignere. Situasjonen maner tvert om til nye anstrengelser. Det må snarest på ny komme i gang reelle forhandlinger om disse for vår alles fremtid så avgjørende spørsmål. Her har alle land, store som små, en rolle å spille. Norge og Portugal kan yte sitt bidrag til dette gjennom den allianse vi begge er medlemmer av, og på annen måte.

Kløften mellom rike og fattige land i verden ser bare ut til å øke. Det betyr i virkeligheten en fare for vår trygghet i videste forstand. Derfor er nord/sør-dialogen av vital betydning for vår fremtid. Også her har alle land et ansvar. Jeg er sikker på at Norge og Portugal kan og vil yte sine bidrag for gjennom denne dialogen å skape en mer rettferdig verden.

Herr president, Deres besøk i Norge vil bidra til ytterligere styrking av forbindelsene mellom våre to land. De kan være overbevist om at det er Den norske regjeringens klare ønske og målsetting å konsolidere og ytterligere utdype disse forbindelser.

Jeg utbringer en skål for Portugals president og fru Eanes, og for samarbeidet mellom våre to land.